

GEOGRAFIA POLITICA

Professor: Enric Lluch i Martín

Centre: 101 Facultat de Lletres. Codis 4721 i 11397 Grup 01 (matí)
Area 3 de la Llicenciatura de Geografia

Centre: 108 Facultat Polítiques. Codi 9428 Grup 01

Durada: anual Horari: dilluns i dimecres, 11 a 12 h. Aula: 17

**A. ESQUEMA DE L'ASSIGNATURA, PRIMERES INDICACIONS BIBLIOGRAFiques
(llibres, atles, revistes) I PRIMERES RECOMANACIONS DE LECTURA**

PRIMER BLOC TEMATIC:

Evolució del pensament geogràficopolític (essencialment el pensament europeu) des de Friedrich Ratzel (1876), Halford John Mackinder (1904) i Paul Vidal de la Blache (1898, 1917) ençà. Cobrirem, doncs, tot l'arc del s. XX.

SEGON BLOC TEMATIC:

Estudi dels grans temes i dels principals problemes que tracta la geografia política general, a través de l'anàlisi d'un exemple europeu (de l'Atlàntic als Urals i a la Transcaucàsia): "Poble, nació, estat i 'comunitat' (CEE, CEI) a Europa: el cas dels... finesos o escocesos o bretons o grecs, etc.". Cada alumne n'estudiarà un de diferent, acordat amb el professor.

INDICACIONS BIBLIOGRAFiques BASIQUES:

I. Bibliografia de geografia política.

Sobre el pensament geogràfic (en sentit ampli) del segle XX:

CLAVAL, Paul: Essai sur l'evolution de la géographie humaine. París, Les Belles Lettres, 1964 (trad. cast. Vilassar de Mar, Oikos-Tau, 1974)

HOLT-JENSEN, Arild: Geography: its history and concepts. Londres, Harper and Row, 1981; Londres, Paul Chapman, 1988 (trad. cast. Barcelona, Vicens Vives, 1992).

Sobre el pensament geogràficopolític (i geopolític) del segle XX:

PARKER, Geoffrey: Western geopolitical thought in the Twentieth Century. Nova York, St. Martin's Press, 1985 (jo no en conec cap traducció).

Bloc, els llibres citats de Paul Claval i d'A.

Bloc, LAFONT, Robert: Nosaltres, el poble europeu. 2^a, 1991 (ed. Yr. posterior: París, Kaila, 1991).

Només quatre atles, per començar:

DUBY, Georges: Atlas histórico mundial. Madrid, Debate, 1989 (original fr.).

CHALIAND, Gérard and RAGEAU, Jean-Pierre: Atlas stratégique. Geopolitique des nouveaux rapport de forces dans le monde. Paris, Fayard, 1983; Paris, nouvelle édition entièrement remise à jour et augmentée, Complexe, 1993.

SELLIER, André and SELLIER, Jean: Atlas des peuples d'Europe centrale. Paris, La Découverte, 1991 (tracta de l'Europa mitjana meridiana del Cap Nord a Creta).

SELLIER, André and SELLIER, Jean: Atlas de peuples d'Orient. Paris, La Découverte, 1993.

Solament tres revistes per començar:

Political Geography (abans Political Geography Quarterly).
Hérodote. Revue de géographie et de géopolitique.
Geographers, Biobibliographical Studies.

II. Bibliografia instrumental per a la realització intel·lectual del treball i per a la seva realització formal i material:

ECO, Humberto. Come si fa una tesi di laurea. Le materie umanistiche. Milà, Bompiani, 1977. 249 pàg. (Col. Tascabili Bompiani, 48) (adaptació castellana: Cómo se hace una tesis. Técnicas i procedimientos de investigación, estudio y escritura. Barcelona, Gedisa, 5a ed. 1983 (n'hi pot haver de posteriors). 267 pàg.

COMES, Prudenci: Guia par a la redacción y presentación de trabajos científicos, informes técnicos y tesinas. Vilassar de Mar. Oikos-Tau 1971. (La mateixa editorial n'ha fet edicions posteriors amb el títol Técnicas de expresión. Guía para la redacción y presentación de trabajos, etc.)

JOSEPH I MAYOL, Miquel: Com es fa un llibre. Diccionari de les Arts Gràfiques. Barcelona, Pòrtic, 1979. 326 pàg.

III. distribució a classe del full: "Itinerari metodològic i fases de realització, adaptació de CAPLOW, Theodore: La investigación sociològica. Barcelona, Laia, 1972 (edicions posteriors). En té els fons La Llar del Llibre, carrer d'Elisabets 6, Barcelona, en una capella gòtica.

RECOMANACIONS DE LECTURA INICIALS:

De cara al Primer Bloc, els llibres citats de Paul Claval i d'A. Holt-Jensen.

De cara al Segon Bloc, LAFONT, Robert: Nosaltres, el poble europeu. Barcelona, Ed. 62, 1991 (ed. fr. posterior: Paris, Kimé, 1991). Lafont és occità.

B. AVALUACIO:

I. Primer Treball de Curs (Primer Bloc Temàtic):

Tema: Cinc moments en l'evolució de la geografia política del segle XX.

1. Friedrich Ratzel (1876) i els seus continuadors (Semple, Huntington).
2. Halford J. Mackinder (1904).
3. Rudolf Kjellén (1916) i Karl Haushofer.
4. Jaume Vicens Vives (1940, 1950).
5. Norman J. G. Pounds (1963).

Aspectes a tractar: vida, educació, pensament (ideològic, geogràfic, geogràfico-polític, geopolític ...), docència, obra científica, vida acadèmica i cívica, el grafisme cartogràfic, deixebles, influència entre els coetanis i els posteriors ...

Extensió: 35 a 40 fulls DIN A.4, de 30 ratlles X 70 espais cada ratlla.

Estructura del Sumari: lema, pròleg, introducció, capítols, subcapítols, etc., (amb epígrafs descriptius i significatius), conclusions, notes de referència, bibliografia, apèndixs, índexs alfabètics, colofó o llàntia.

Presentació: primera quinzena de febrer de 1994 (relligat austerament).

II. Segon Treball de Curs (Segon Bloc Temàtic):

TEMA: Poble, nació, estat i 'comunitat' (UE, CEI) a Europa: el cas dels... (estudi de geografia política).

Orientació sobre el contingut: vegeu el sumari detallat de l'obra següent:

POUNDS, Norman J.G.: Manuale di geografia politica (ed. ital. a cura de Berardo Cori). Milà, Franco Angeli, 7a ed., 1989 (trad. de la 2a. ed. en anglès; la 1a ed. angl. és de 1963). A Lletres tenim la ital.

Extensió: de 70 a 80 fulls DIN A.4, de 30 ratlles X 70 espais.

Objectiu del Segon Treball: aquest treball es proposa de fer conèixer les fonts, els mètodes, els objectius i els temes que tracta la geografia política de finals del segle XX, a través de l'aplicació dels esquemes i conceptes generals al cas d'un poble europeu concret, diferent per a cadascun dels estudiants.

Presentació: segona quinzena de juny de 1994 (relligat austerament)

BIBLIOGRAFIA I INSTRUCCIONS COMPLEMENTARIES:

Seran facilitades i recomanades als estudiants al llarg dels vuit mesos lectius, normalment per escrit en les successives fitxes de classe (una vintena al primer quadrimestre i una quinzena al segon).